

НАПРЯМ 4. СУЧАСНІ ПОЛІТИКО-ЕКОНОМІЧНІ ПРОЦЕСИ НА ТЕРЕНАХ БЛИЗЬКОГО, СЕРЕДНЬОГО ТА ДАЛЕКОГО СХОДУ

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-356-2-27>

Демочко Г. Л.

*кандидат історичних наук,
директорка Центру медичного краєзнавства
імені професора В. Д. Отамановського
Харківського національного медичного університету
м. Харків, Україна*

Робак І. Ю.

*доктор історичних наук,
професор катедри українознавства, культурології та історії науки
Національного технічного університету
«Харківський політехнічний інститут»
м. Харків, Україна*

ІДЕЯ ЗДОРОВОГО МІСЬКОГО СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ УКРАЇНИ: КОРЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ВТІЛЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ URBAN HEALTH

Медичне краєзнавство – молода галузь національного краєзнавства, яка завдяки своєму міждисциплінарному потенціалу відкриває науковцям широке коло для досліджень. Зокрема важливим для України є кросовер медичного краєзнавства з концепцією urban health для отримання принципово нових результатів досліджень, які можна буде використовувати з метою повоєнного відновлення міст нашої країни.

Концепція urban health, запропонована Девідом Влаховим [1], вбачає розвиток здорового міського середовища для покращення якості життя людей. Відбудова України після повномасштабного вторгнення росії ставить для нас принципово нові завдання у формуванні міського середовища, і, в першу чергу, процес відновлення має орієнтуватися на забезпеченні здоров'я жителів міста. Для цього треба вивчати досвід провідних країн, які вже активно впроваджують концепцію urban health в життя. Інтерес викликають різні країни світу та підходи до

забезпечення здорового міського середовища, і серед них Республіка Корея.

Зазначимо, що у Південній Кореї екологічні проблеми давно дошкуляють країні, адже рівень урбанізації тут досить великий – понад 80% осіб проживають саме в містах [2]. Двадцять п'ять мільйонів людей – 50% населення Республіки Корея – проживають в сеульській агломерації – самій столиці та містах-супутниках [3, 4]. Скупченість помешкань у невеликих районах, двері яких буквально відкриваються на проїжджі частини, величезна кількість авто на дорогах, постійний смог, через що корейці носять маски – це традиційні маркери, притаманні для мегаполісів.

Ще 2008–2009 року в країні провели фундаментальне дослідження щодо здоров'я мешканців, поділивши Південну Корею на 16 округів та визначивши основні показники здоров'я у кожному з них [5]. Щоб поліпшити життя населення країни, корейський уряд активно втілював ідеї здорового міського середовища по всій країні. Наприклад, у плані проекту «Здорові міста» лише одне тільки містечко Вонджу в 2014 році розробило та затвердило 66 програм для оновлення міської інфраструктури. Ключовими питаннями стали пропаганда здорового міста, профілактика захворювань та реабілітація пацієнтів, проекти зміцнення здоров'я через об'єкти соціального забезпечення та культури, покращення фізичного середовища та сфери охорони здоров'я тощо [6].

Проте дослідники проблеми urban health в Кореї відверто зазначали, що ще в 2017 році питання здорового міського середовища не обговорювалися на найвищому рівні, незважаючи на те, що багатомільйонний Сеул та інші міста країни мали безліч ризиків для здоров'я корейців [7]. Багато пропозиції так і пішли «в стіл». Ситуація змінилася, коли до влади в Республіці Корея прийшов президент Мун Чже Ін, який наголошував на необхідності покращення довкілля та зменшенні захворюваності серед жителів міста. З початком роботи цього уряду в країні почали штрафувати навіть великі автобудівні компанії за те, що вони надавали завідомо неправильні дані щодо викидів газів у повітря, щоб отримати дозвільні документи на виробі різних моделей автівок.

Задля наближення до світового досвіду впровадження urban health в Сеулі з 2019 року розміщено офіс Азіатсько-Тихоокеанський центр Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) з навколишнього середовища та охорони здоров'я, який працює для усієї Західної частини Тихого океану [8]. Корейські спеціалісти розробили двадцять основних показників здоров'я мешканців, які треба моніторити під час впровадження urban health з метою оцінки ефективності тих чи інших

реформ. Також розроблені так звані «мапи здоров'я» в містах, які порівнюються з іншими мегаполісами, зокрема столицею. В самому ж Сеулі створено план охорони здоров'я, який коригується з планом міста, і до 2030 року уряд Кореї планує отримати суттєво поліпшені показники для досягнення здоров'я мешканців по всіх двадцяти пунктах.

Такий виражений підхід, підтримуваний на державному рівні, вже дає перші позитивні результати. Досягнення вражають, і сьогодні нам є чого повчитися у корейців. Наприклад, 2025 року у Сеулі в районі Сангам-донг збудують вже знайомий нам атракціон «колесо огляду» під назвою «Сеульське кільце», яке не матиме металевих спиць для кабінок [9]. Це повністю екологічний проєкт, адже технології за останні роки розвинулися так, що тепер кабінки можуть обертатися без тросів, що проходили усередині спиць. Атракціон матиме вигляд круглої трубки, зігнутої у кільце, а всередині неї рухатимуться капсули. І саме колесо, і капсули будуть прозорими, а приводитимуться вони в рух виключно за рахунок «зелених технологій» – сонячної енергії. Цікаво те, що екологічне чудо розміститься на колишньому сміттєзвалищі Сангам-донгу.

Рішення України в плані повоєнного відновлення розорених московською ордою міст дають надію на втілення прогресивних екологічних ідей. Зокрема, представники Південної Кореї допоможуть збудувати очисні споруди в Бучі – містечку, яке прийняло на себе перших місяців війни та зазнало неабияких руйнувань [10]. У вересні 2023 року представники дружньої нам Кореї відвідали Бучу та домовилися розпочати втілення плану вже у 2024 році.

Сьогодні ми маємо аналізувати досвід різних країн, зокрема Республіки Корея, а також вивчати можливість запровадження подібних підходів до створення здорового міського середовища в Україні та максимально налагодити співпрацю в питаннях urban health.

Література:

1. Vlahov D, Galea S. Urbanization, urbanicity, and health / D. Vlahov, S. Galea. *Journal of Urban Health*. 2002. № 79. P. 1–12 ; Vlahov D, Galea S. Urban health: evidence, challenges, and directions / D. Vlahov, S. Galea. *Annu. Rev. Public Health* , 2005. № 26. P. 341–365 ; Vlahov D. Urban as a determinant of health / D. Vlahov, N. Freudenberg, F. Proietti, D. Ompad, A. Quinn, V. Nandi, S. Galea. *Journal of Urban Health*, 2007. № 84. P. 16–26.

2. Urbanization in South Korea 2022. URL: <https://www.statista.com/statistics/455905/urbanization-in-south-korea/> (Дата звернення: 21.11.2023).

3. Korean Statistical Information Service (KOSIS). URL: <http://kosis.kr/index/index.jsp> (Дата звернення: 23.11.2023).

4. Kim K., Chun Y. Temporal changes in the urban system in South Korea / K. Kim, Y. Chun *Frontiers in Sustainable Cities*. 2022. Vol. 4. URL: <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/frsc.2022.1013465/full>

5. Heo, S., Lee, J. T. Study of environmental health problems in Korea using integrated environmental health indicators. *International journal of environmental research and public health*. № 10.8. 2013. P. 3140–3156.

6. Moon, J. Y., Nam, E. W., Dhakal, S. Empowerment for healthy cities and communities in Korea. *Journal of Urban Health*. 2014. № 91. 886–893.

7. Shon C. W., Kim J. A. A Study of Urban Health Indicators in Seoul. *The Seoul Institute Research Abstracts*. 2017. P. 70–73.

8. New WHO Asia-Pacific centre for environment and health to open in Seoul. URL: <https://www.who.int/westernpacific/news/item/15-01-2019-new-who-asia-pacific-centre-for-environment-and-health-to-open-in-seoul> (Дата звернення: 23.11.2023).

9. Урбан-рішення: у Південній Кореї планують побудувати колесо огляду без спиць. URL: <https://rubryka.com/2023/03/11/urban-rishennya-u-pivdennij-koreyi-planuyut-pobuduvaty-koleso-oglyadu-bez-spyts/> (Дата звернення 22.11.2023).

10. Рішення для відбудови: для Бучанської громади Південна Корея побудує очисні споруди. URL: <https://rubryka.com/en/2023/09/16/bucha-ochysni-sporudy/> (Дата звернення 21.11.2023).

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-356-2-28>

Стрихоцький Т. Л.

*аспірант кафедри міжнародних відносин,
Національного університету «Острозька академія»
м. Острог, Рівненська область, Україна*

СПІВПРАЦЯ МІЖ ОАЕ ТА КНР У СФЕРІ «ЧИСТОЇ» ЕНЕРГЕТИКИ

У наш час кліматичні зміни все більше виходять на порядок денний міжнародної політики. Глобальна зміна клімату спричинена ростом частки парникових газів в атмосфері загрожує загострити існуючі зовнішньополітичні проблеми між державами та створити нові не враховуючи шкоди для екосистем і планети, в цілому. Найбільш